

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazeta este de 2 ori: Mercuria si Dumineca, F6ia, candu concedu ajutoriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri externe 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunátoria.

Anulu XXXIII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 19.

Brasiovu 19/7 Martiu

1870.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Brasiovu 18 Martiu.

Una telegrama dela Pest'a dela deputatii brasioveni incredintiaza, ca in ministeriu inca nu s'a luat inainte deciderea, ca unde se se imbine calea ferata cu ceea a Romaniei, si se spera, ca nu e pericolu pentru comerciulu Brasiovului cu Romania din punctulu acesta, care se va luá in pertractare ministeriale. —

— Unu ce durerosu. Beseric'a, care ne a fostu refugiulu sustinerei nationalitatii, mai vertosu aici in mediulu strainiloru, se pare, ca neamicii natiunei o au apucatu é' de manunchiu, tocma pentru a nadusi si a impila aspiratiunile nationali prin impilarea ei nu numai aici, dar' si dincolo de Carpati. Cu condurere cetimu in foile din Romania'a, ca beseric'a ei s'a espusu é' suprematiei besericeii grecesce din Constantinopole, nu in cause dogmatice, ci chiaru in cele ierarchice, in care constitutiunea Romaniei o facu nedependinte. Inse se lasamu se vorbésca aici pe cei competenti: „Informat. bucurescene“, dupa ce citéza unii paragrafi din scrisóri'a patriarchului de Constantinopole, din cari unulu alu 13 pretende adausu: „ca Domnitoriulu comunicandu rezultatulu alegerei din tíera, va cere déla patriarchu carte patriarchicesca pentru canonicésca asediare a metropolitulu“, se respica asia:

„In faci'a unei asemenea epistole noi conjuramu pre deputati, vericare fia colórea loru politica, a intielege si a voi nerobirea besericeii romane, neprefacerea ei intr'unu instrumentu de robire nationale in manele cunoscutulu nostru neamicu nationale! — Se se grabésca camer'a cu o di mai inainte a opri realizarea reului, care va fi apoi neremediabile.“ —

„Romanulu“ din 3 Martiu apuca criticarea actulu acestui neexcusabilu alu regimulu D. Ghica din punctulu de vedere alu lesiunii constitutiunii in urmatoriulu modu:

„Publicamu astadi scrisóri'a patriarchului dela Constantinopole catra Domnulu Romaniloru.

„Form'a acestui actu este, precum se va vedé, nu numai curtesa, dar' chiaru magulitória. Patriarchulu lauda, mangaia, resfacia pe capulu statulu romanu; dar' aceste resfaciari, aceste mangaiari suntu de acele ce trebuie se stringa anim'a ori carui romanu, care -si iubescé tíer'a, care tiene la autonomi'a si neaternarea ei. Ele se adreséza, nu unui guvern energicu, romanescu, care redica capulu susu si opune peptu barbatescu pretensiuniloru straine, ci unui guvern plecatu, umilitu, neconstitutiionale si neromanescu, care prin calcarea constitutiunii si a demnitatiei tíerei, a consiliatu pe Domnitoriulu se negotieze cu strainii, pentru o cestiune, care nu admite negociare, care este resolvata prin votulu constituantei din 1866. Scrisóri'a patriarchului nu este unu omagiu adusu lealitatii, care pentru unu guvern este, mai inainte de tóte, respectulu legiloru tíerei, in virtutea caror'a eesiste, ci testimoniulu umilirei nationale, alu spulberarei constiutiunii. Ea constata faptulu durerosu, ca Domnulu Romaniloru a fostu consiliatu de ministrii sei a pune la o parte pactulu fundamentale si a tractá cu strainii pentru supunerea besericeii romane la o ierarchia straina. Amu reprodustu in Nr. de

eri art. 20 alu constitutiunii, care dice: „Beseric'a ortodoxa romana este si remane neaternata de orice ierarchia straina, pestrandu-si inse unitatea cu beseric'a ecumenica a resaritului in privinti'a dogmeloru.“

Amu aratatu asemenea, prin reproducerea unor parti din scrisóri'a patriarchale, ca nu este nici de cum vorb'a de o discussiune de dogme — discussiune, care nici nu intra in atributiunile capulu statulu, — ci numai de o cestiune de ierarchia. Printr'unu actu domnescu s'a datu dreptu patriarchului a censurá o lege cu totulu interióre si a pretinde supremati'a ierarchica asupra besericeii romane; aceea suprematia se va eesercitá prin confirmarea alegerei inaltiloru demnitari eclesiastici de catra patriarchia si prin aprobarea séu desaprobarea otariloru luate de sinodulu tíerei.

Not'a domnésca, dupa cum se vede din responsulu patriarchului, nu pare investita cu formele constitutiionale, adica nu pórtá contrasemnarea ministeriale ce trebuie se aiba órice actu politicu si cu atatu mai multu unu actu de asemenea insemnate. Ministrii dar' au voitu, in deplina consciintia, a pune in jocu pe insusi capulu statulu, a ingagia raspunderea lui facia cu natiunea. Nu i vomu urmá inse pe acésta cale. Domnitoriulu este inviolabile; nu putemu, nu trebuie si nu voimu se punemu in desbatere raspunderea sa. Suntemu datoru din contra, a trece la pasivulu ministriloru, dloru Demetriu Ghica, Cretiescu, Golescu si ceilalti etc.“ —

Candu prin art. 20 alu constitutiunii se emancipase ierarchia romanésca de suprematisarea greicismulu, concepuseramu speranti'a, ca dincolo de Carpati influinti'a suprematiei grecesce in beserica nu va mai poté confundá ideea regeiniei cu ideea nationalitatii, pana a nu mai tiené nemica de interesele nationale, ci cu acésta credeamu, ca romanismulu se va reinaltá, pentrucu se va sci apera intru nisuintiele sale de amicii cei nechiamati, cari sub masc'a cea farisaica a regeiunii suntu pentru prosperitatea vietii nationale cu multu mai periculosi decatu cei mai conjurati inimici. Dór' parinti' patriei romane nu voru lasá a se reimprospeta pentru beseric'a Romaniei jugulu suprematiei grecesce! 12 milióne de romani, sub unu patriarchu nedependentu, cum n'ar mai poté prospera si in cultura?!

Pre candu se incérca acésta aservire in Romania'a din partea greciloru, romanii uniti din Ungari'a se injuga intocma de catra supremati'a catholiciloru maghiari, pentrucu, cu tóte, ca romanii uniti au provincia ierarchica deosebita, coordinata cu ceea a romano-catholiciloru, dar' nici catu subordinata, estia totusi nu o lasa a se constitui si organisa de sene in congresulu seu micstu, ci numai in congresulu loru comunu din Pest'a, cum ai dice, a dóu'a unire si pe terenu besericescu. Metropolitulu unitu Dr. Vancea, convinsu despre dorintiele generali ale romaniloru diecesei sale inscientiá regimulu, ca tienerea congresulu e o necesitate. Se asteptá cu nerabdare responsu inoitoriu, candu éca, ca vini dela ministeriu o chartia, care in termini categorici denéga romaniloru uniti dreptulu de a se aduná in congresu de sene si, dupa „Fed.“ *) spune

*) Asteptamu se ni se comunice intréiga chartia respectiva, si rezervarea de dreptu ce i s'a facutu. — R.

apriatu, ca beseric'a unita -si are loculu in congresulu autonomicu alu besericeii catolice din Ungari'a. In fondu ministeriulu maghiaru vre a supune provinci'a romaniloru gr. cat. din Ungari'a suprematiei primatulu maghiaru pentru a nemaghiarisa, cá si dincolo, totu strainii pe ierarchi'a Romaniei patriarchului grecescu, cá beseric'a romaniloru se nu póta prospera de sene, ci se aiba cine se i retundiasca vervulu arborelui, candu nutritu de nedependintia ar' cresce mai imbuibat. — Romania'a e statu si are vóia; pecatu va avé, déca nu vomu poté dice de ea: A disu si s'a facutu; é' la noi cu antagonii nationalitatii in Ungari'a lupt'a va dura si pe terenu besericescu, pana candu acesta se va contenti intre marginile dreptulu de provincia coordinata, dar' nu subordinata; altfelu e ironia si titulu de libertatea relegionaria, candu strinsu de catusie le maghiarisarii nu poti se -ti maturi nici inainte pragulu provinciei tale besericesce. —

Sibiu 28 Febr. 1870.

Nu numai statutele asociatiunii romane transilvane porta in fruntea loru „cultura poporulu romanu“ cá pe a dóu'a afacere a ei pré esentiala; dar' porta in sine si anim'a fiacarui membru alu acestui institutu — dupa firm'a nóstra credintia — deplina convingere, ca numai si singura cultura póte manúti acestu poporu de jugulu, care lu apasa, lu póte duce la tíent'a dorita; ca prin urmare un'a din cele mai sante, din cele mai urgente datorintie ale asociatiunii transilvane „pentru literatur'a romana si cultura poporulu romanu“ este lucrarea din tóte, dar' din tóte poterile spre cultivarea acestui poporu.

Internulu organismu alu acestui institutu — manifestandu-si elu eesistintia si activitatea sa nu mai prin adunarea generala, care se tiene dupa regula odata in anu, prin comitetulu seu, care nu venia in nici o atingere cu poporulu, si prin collectorii sei risipiti prin tíera si lipsiti de orice contielegere colegiala. — érá cu multu mai defectuosu decatu se-si póta implini institutulu misiunea sa cea mai principala, se intreprinda adica cu resultatulu cultivarea poporulu.

De necesitatea delaturarei acestui defectu predaunatosu alu asociatiunii se a petrunsu adunarea ei generala din anulu 1869 si pentru aceea a primitu acelu regulamentu recomandat de catra comitetulu ei, prin care devine capace, asi ajunge si alu doilea scopu alu seu, si adica „cultura poporulu romanu“.

Se imparte adica pe temeulu acestui regulamentu intregulu teritoriu alu asociatiunii in 22 despartimente, si in fiacare dintre acestea se asiedia cate unu comitetu cercualu, care va sta in strinsu si necurmatu reportu cu comitetulu asociatiunii; apoi se infintiaza in fiacare comuna romanésca cate o agentura, carea va sta in cointielegere cu comitetulu cercualu si prin care va pune acesta in lucrare tóte midiulócele apte spre cultivarea poporulu romanu saténu. Se procura deci asociatiunii prin acestu regulamentu organe de acelea, fara de care ea nu -si potea desvoltá activitatea sa, vrendu a cultiva mass'a poporulu romanu.

Amu traseratu deci de bucuria, candu amu vediatu, ca diurnalele nóstre romane recomanda publiculu nostru imbraciosirea si curend'a eesecutare a disulu regulamentu, pentru ce li si multiamimu acelora cu tóta caldur'a fratiésca.

Candu inse ne-au venit la dovedi necontestavere despre aceea, ca zelosii nostrii frati atatu din I despartimentu — alu Brasiovulu — catu si din despartimentulu IV — alu Sebesiulu — numai decatu dupa primirea regulamentulu si a recuistiunii, ca se lu puna in lucrare, se-au apucatu de

lucru: au conchiamatu adunarea generala si consti-
tunduse au compusu comitetele cercuale; ca in a-
cestea au alesu de membrii totu barbati de aceia,
alu caroru trecutu, zelu si caracteru solidu ne dau
deplina garantia despre aceea, ca pre langa condu-
cerea loru trebuie se prospereze cultivarea popo-
lului nostru in respectivele despartimente; ca a-
celea adunari generale si comitete cercuale prin
propunerile loru facute la comitetulu asociatiunei si
pana acuma au contribuitu forte multu la deslega-
rea unoru cestiuni prea momentose pentru institu-
tulu nostru, si la delaturarea unoru dubietati multu
stricatorie prosperarei aceleia, si ca acelea cu oca-
siunea desvoltarei primei loru activitati au sciutu
se inmultiesca atatu puterile lucratorie ale aso-
ciatiunei, procurandu pe sem'a acesteia mai multi
membrii ordinari, catu si capitalulu ei, adunanduse
si tramitenduse d. e. dela cei adunati in Sebesiu
103 fl. v. a. pe sema fondului asociatiunei;

apoi candu ne-amu convinsu, ca si fratii no-
stree din Abrudu, Belgradu, Blasiu si Fagarasiu se
grabescu asi procura midiolucele necesaria la culti-
varea romaniloru, preparandu efectuarea desu-amin-
titului regulamentu: atuncia dieu ni se au implutu
anemele de mangaiere, de mangaierea provenitoria
din convingere, ca romanii vrea u asi intruni po-
terile, si lucrandu cu energi'a in contielegere fra-
tiesca si potu se-si ajunga tienta dorita.

Deci pre candu esprimamu fratiloru nostree din
despartimentulu asociatiunei I si IV cea mai cal-
durosa multumita pentru frumosulu ecsemplu de
activitate si de iubire catra intreprinderile nostre
publice nationale; pre candu gratulamu fratiloru
nostree din despartimentulu Abrudului, Belgradului,
Blasiului si Fagarasiului la zelulu, cu care grab-
bescu si ei, a deschide portile cultivarei poporului
romanu, si pre candu credemu, ca toti aceia voru
infintia fara de nici o intardiare si agenturile com-
unale de neaperata necesitate; pre atuncia rogamu
fratiesce pre toti romanii din celelalte despartie-
mente se nu intardia cu punerea in lucrare a desu-
amintitului regulamentu.

Vremu in fine se impartimu din bucuri'a nostra
si celorulalti frati ai nostree, facundule cunoscutu,
ca asociatiunea transilvana si-a mai castigatu in dile
acestea o putere lucratoria in persón'a eroului ro-
manu, a dlui colonelu baronu Davidu Ursu de
Margine, care depunendu una actiune a primei
cali ferate din Transilvani'a de 200 fl. v. a. cu
50% in argintu, se a facutu membru fundatoriu
alu asociatiunei nostre. —

Clusiu 6 Martiu. (Multumita publica.)

Vinu cu tota onorea a aduce multumita publica
prea onoratorulu Domni, cari au binevoitu a me a-
jutóra, intru continuarea studialoru juridice si adica:
1. Rss. d. Ioane Metianu protopopulu Branului cu
20 fl. 2. Nicolau Cinteia chirurgu cu 8 fl. 3.
Ioane Comsia parochu gr. or. 5 fl. 4. Nic. Penciu
jude singulariu 5 fl. 5. Chiornitia arendatore 5 fl.
6. Georgiu Boieriu vice-pretore 5 fl. 7. Ioane
Ratinu 5 fl. Sum'a 53 fl. v. a.

Totu odata rogu pre acesti prea onor. Domni
locutori ai opidului Zernesci se binevoiesca a primi
ferbinte-mi multumita pentru acestu ajutoriu, in-
tru continuarea studialoru mele; cu deosebire Rss.
d. prota Ioane Metianu pentru iniciativ'a luat
inca in Octobere. —

Iacobu Popenieciu,
juristu in anulu alu III-lea.

O. D. Redactoru!

In Nr. 7 alu „Gazetei Trans.“ se face cuno-
scutu, ca inaltulu ministeriu reg. ung. de cultu si
instructiune publica a incuviintiatu prin decretulu
seu dno. 21 Dec. 1869 Nr. 24.157 propunerile fa-
cute din partea ordinariatulu metropol. si a si
dispusu esolvirea deja asemnateloru stipendia.

Esprimendu consimtiementulu unoru colegi ai
mei — viu a incunoscentia, ca inca totu debe se
ne indestulimu numai cu gratiosele resolutiuni din
partea venerabilulu consistoriu metropol. vidimate
de catra inaltulu ministeriu reg. ung.; — inse cumca
ministeriulu ar' fi si dispusu esolvirea ace-
loru stipendia — dechiaru cu durere, ca nu e
adeveratu — fiinduca ministeriulu reg. ung. de
cultu si instructiune publica inca n'a facutu nici o
dispositiune aici in Vien'a pentru esolvirea stipen-
dialoru.

Deca vócea stipendiatiloru ar' puté patrunde
in mormentulu nemoritoriului fundatoru Dr. Ro-
mantiai, — elu ar' trebui se admireze generós'a
manipulare dip partea ministeriului de cultu.

In totu anulu amu fostu surprinsii de aceste
neplaceri, — dar' in an. cur. acestea si-an ajunsu
culmea.

Din lun'a lui Oct. 1869 totu asteptamu, —
ba neamu adresatu chiaru si directu la ministeriu
in acésta cauza — si totusi indesiertu.

E' lucru forte cunoscutu, ca stipendiale se im-
partu teneriloru lipsiti de midioluce spre asi ajunge
scopulu destinatiunei loru! — Cu ce suferintie debe
se ne luptamu — nefindu in stare de a trage ra-
tele lunari din Octobere pana acuma — si nici in
presentu nu avemu óre-si-care sperantia, — cu a-
tatu mai durerosu, ca e timpulu apropiatu de a
solvi sume enorme de banii colegiali, — acestea
tóte — cu parere de reu debe se neesprimamu —
ca inaltulu ministeriu le trece cu vederea.

La cine se apelamu? — la usia ministeriului
de cultu si instructiune publica — amu batutu —
nu ni s'a deschisu; — amu cerutu, — nu ni s'a
datu!

Nu ne remane deci dar' altu refugiu, — de-
catu in facia on. publicu se rugamu pre acei bar-
bati ce in prim'a linia dispunu asupra acestei fun-
datiuni, — adica pre prea venerabilulu consistoriu
metropol. — se binevoiesca a estorce asignarea pen-
tru esolvirea stipendialoru la timpulu seu, — adica
la inceputulu fiacarui anu scolasticu, — precum a-
césta se intempla din partea fundatiuniloru: ger-
mane, polóne etc. etc.

I. Papp,
medicinistu an. IV.

Cricauu 10 Martiu. (Estrasu dintr'o co-
respondintia.) Si la noi s'a constituitu senatul
scolasticu confesionalu, — dar' vai de omu cu a-
tatea senate! Nu vomu puté scóte nemica la cale,
cu seraci'a de unire si neunire, trebuie se lucramu
din tóte puterile pentru unire relative, adica se ne
punemu tóte puterile, cá se induplecamu minorita-
tile, se se plece maioritatiloru or' si unde, se fia,
celu pucinu fiacare comuna, cu o singura scóla ro-
mana, apoi tréca ducase fia catu de invrestate. —
Asia amu puté face scóle si tiené invetiatori. —
Dar' cu 2, 3 confesiuni in una comuna de 6—800
suflete nu vomu face nemica, si asia e pre aici pre
sub munte si in cea mai mare parte a tieiei.

Idea Cogalniceanu-Cretulescu pentru unu se-
minariu rom. cat. o partinescu si eu, si inca -mi
ar' placé, candu ar' trece si o suma órecare de fa-
milie dintre industriari si comercianti la catolicismu,
— ca numai asia va puté inghiti romanismulu pre
straini si aduna in sinulu seu, cu ortodoxi'a numai
ii perdemu, ca strainii cá catolici se tienu totu
deosebiti de romani, de si sciú numai romanesc,
trebuie dar' dati prin tarbacele, cá se aiba in cine se
se asimileze. Din punctulu acesta, dar' nu din alu
bigotismulu, se aplauda idea de susu. —

Cuventarea lui Sigism. Borlea,

tienuta in siedinti'a casei reprezentatorulu din 2
Martiu 1870.

On. casa! Ministrulu de cultu si invetiamentu
atacá cu mare insufletire, cá se nu dicu, mare in-
focare, pe colegulu meu Hodosiu, si a pronunciatu
afirmatiunea, ca acel'a numai de aceea a potutu se
dica, ca din intréga sum'a cuprinsa in bugetu se
intrebuintieza 18 parti din 20 numai pentru sco-
pari specifice unguresci, fiinduca Hodosiu n'a stu-
diatu bugetulu si nu lu pricepe, si de aceea ataca
deadreptulu museulu ungurescu nationalu dicundu,
ca acest'a nu e proprietate numai a unguiloru, ci
e proprietatea tuturor cetatieniloru din tíera. Mi
permitu a spune, ca colegulu meu Hodosiu nici a
facutu amintire de museu, ca-ci elu a vorbitu nu-
mai in generalu despre bugetu si n'a pomenitu de
casu specialu; dar' apoi scimú, ca dlu ministru de
culte are datina candu lu intréba cineva ceva, a nu
rspunde la intrebare, ci a vorbi cu mare insufle-
tire de altu obiectu.

Si de órace a vorbitu dlu ministru de museu,
si eu voiescu se spunu la obiectulu acest'a unele
cuvinte. Miletics a facutu o propunere referitoria
la titlu, cerendu cá titlulu „museu nationalu un-
gurescu“ se se schimbe in titlulu „museu de statu
alu Ungariei“ si de si acestu titlu nou ar' fi iden-
ticu cu celu vechiu, cas'a nu lu primi, numai pen-
tru cá si museulu se apara eschisivu maghiaru na-
tionalu, de órace si asia tóte se votéza numai pe

sem'a natiunei maghiare, éra pentru celelalte na-
tiuni nemica (sgomotu, strigate: numai una natiune
adica cea maghiara ecsiste in tíera!) Borlea: In
tíera ecsistu mai multe natiuni.

Dlu ministru apoi, nu sciú cum, a mai de-
dusu din vorbirea lui Hodosiu, ca intru intielesulu
aceléia, romanii ar' fi neamicii culturai, si in pri-
vinti'a acést'a densulu protestéza. Sciú ca fiacine
are dreptulu a protestá, dar' nu sciú, ca in a cui
nume a protestatu dlu ministru, in numele seu pro-
priu séu in numele natiunei romane, si incatu ar'
fi protestatu in numele natiunei romane, amu se
observu, ca de protestare de felulu n'a fostu lipsa,
ca-ci de o parte intielesulu vorbirei lui Hodosiu nu
póte fi acel'a, ca romanii ar' fi neamicii culturai,
asia nu se póte interpretá, de alta parte noi ne
tienemu destulu de tari cá se potemu aperá caus'a
poporului romanu.

N'aveti se ve mirati de felu, ca colegii mei
Hodosiu si Miletics au afirmatu, ca si bugetulu do-
vedesce tentintia de maghiarisare, ca-ci si eri sub
decursulu vorbirei corifeului deákistu Fr. Pulszky,
lu scapá gur'a se dica, ca atunci s'ar fi potutu ef-
fectu maghiarisarea, deci se vede mai pre susu de
tóta indoiél'a, ca intentiunea maghiarisarei a ecsi-
statu si ca ecsiste si astadi.

In-daru cercati, dloru, se ascundati máti'a in
sacu, ca-ci ghiarele totusi i se vedu. Ori cum ati
inveli-o, noi totusi i vedemu ghiarele, si ori cum
o veti inveli-o noi si in viitoriu ei vomu vedé
ghiarele.

Colom. Tisza a trasu la indoiéla patriotismulu
si iubirea nostra de patri'a comuna (mai multe voci:
asia e!) atatu dlui Tisza catu si domniloru able-
gati, cari mi intrerumpu vorbirea prin strigari li
spunu, ca aceea nu e adeveratu, si spre documen-
tarea asertiunei mele, ii provocu se deschida isto-
ri'a si se se convinga din ea, ca romanii nicu candu
n'au prinsu arma in contra patriei si a tronului, ci
din contra de nenumerate ori au luptatu pentru pa-
tria si tronu; si apoi istori'a e mai autentícu do-
cumentu decatu afirmatiunile nebasate ale ungru
ablegati si strigarile altor'a. Partinescu propune-
rea lui Hodosiu. — „Alb.“

Dela diet'a Ungariei.

Din siedinti'a din 7 Martiu a camerei depu-
tatorulu mai adaugemu unu incidentu trecutu cu
vederea. Halmasy referéza despre petitiunile pri-
vatiloru, cari se róga se li se rebonifice sumele
cele mari de bani, ce le au perdutu in bancnote
unguresci de 1 si 2 fl., care li se confiscasera in
1849.

Col. Ghiczy oserba, ca intre venitele ministe-
riului austriacu de finantie in anulu 1849 vine in-
nainta si una rubrica de 1,655.000 in bancnote
unguresci; ar' fi dara ecitabilu, cá la computarea
activelor comune se se respecteze rubric'a acésta
si cu sum'a ei se se desdamneze legiuitii proprie-
tari ai noteloru unguresci.

Ministrulu Lonyai dechiaru, cumca candu va
pune reportulu despre refuirea si impartirea active-
loru comune, se va convinge camer'a, ca elu a fa-
cutu pasii necesari in privinti'a acésta (aplaude) si
petitiunile respective s'au tramisu la ministrulu de
finantie.

Se trecemu cá continuare din Nr. tr. la sie-
dinti'a din 9 Martiu. Intr'acést'a se mai rever-
sara simpatie si panegricesce asupra starei hon-
vedismulu si a bravurei lui din 48—9, pe cari
celelalte nationalitati le numescu hotii — si apoi
se primesce bugetulu ministrului de aperarea tieiei,
cá base la desbaterea speciale. Unde e interesulu
nationalu, acolo maghiarii potu servi de ecsemplu
de unanimitate, ca toti se scóla in contra straini-
loru. — Dembovitia apa dulce!

Apoi se continua desbaterile asupra bugetului
ministeriului pentru aperarea tieiei. Intre mai multi
oratori Ludovicu Pap imputa ministeriului, ca de-
nimirea oficiariloru se face numai dupa nepotismu, ne
privinduse la destoinicia. — Noi dicemu, ca dupa
maghiarismu. — Ministru presiedinte Andrassy dice,
ca reintorcunduse bunurile confiscate, dandulise vóia
la emigranti se revina in tíera si recapatandu drep-
turile s'au implinitu dorintiele natiunei, cum vorbi
elu in camera. Cumca densulu n'a respunsu la a-
taculu oratoriloru si alu diurnaleloru caus'a e, pen-

truca elu socotea, ca opositiunea, care sta pe terenul politiciii pasive, numai atata ar' mai ave de lipsa, ca se se acatié apoi si de acestea (aplause in drept'a).

Kerkápolyi secr. de statu da respunsu oficialu, ca de si militi'a maghiara are numai unu generalu, nu face nimica, ca-ce asia este si militi'a din Elveti'a, dara de honvedii se pórtá grigía pe une locuri mai bine decatu de armat'a comuna; reportéza mai incolo, ca regimulu maghiaru a pusu de s'au facutu **mape** fórte eminente, nu numai ale Ungariei, ci ale tuturor tieriloru din giuru in catu in scurtu celea **400 de mape** comandate voru dovedi, ca regimulu in obiectulu acest'a au fostu mai cu incordare de cum cugeta opositiunea si asia se primesce bugetulu cu inmultirea **lefe-loru** oficiriloru de honvedii. —

In siedinti'a din 10 Martiu la bugetulu despre pausalulu pentru cavaleria se incinse o desbateré infocata, care o vindeca Kerkápolyi. Pentru conducerea centrala a militiei e preliminarata o suma de 249.000 fl., incatu chiaru si **Klapka** parintele honvediloru bicuiése pe ministeriu, ca pré multu votéza la acestu postu si face propunere a se sterge 25 mii; respinge asertiunea lui Andrásy, care dise ca lupt'a libertatii maghiare a fostu o jucaria in asemanare cu lupt'a americana civila de curundu. Lupt'a libertatii maghiare cu tóte, ca n'au jucatu pe unu teritoriu asia mare, totusi a avutu se dovedésca dimensiuni intocma de mari, — pentruca numai in timpulu, candu erá elu (Klapka) ministru de resbelu armat'a a perdutu 50 mii fetiori morti si a facutu prinsi 25 mii (aplause in stang'a). — Totusi maioritatea a **votatu** preliminarulu fara se stérge unu cruceriu. **34** mii se votéza é' pentru comand'a generala de odata. — Comand'a de districtu asemenea fara subtragere. Emer. Ivánka la denumirile oficialiloru (ce se facura de curendu pentru militi'a in numeru cu sut'a, intre cari inse nu cetimu nici unu romanu) dice, ca s'au denumitu si de aceia, cari nici odata n'au avutu arm'a in mana imputandu maioritatii, ca ea nu scia alta de catu a strigá: se se voteze. Ernszt inse escusa pe maioritate, ca scie si ea replica, numai nu vré se pérda timpulu. Noi i amu mai dice maioritatii, ca de ce amana dara desbaterile si nu votéza tóte de odata, ca totu dupa voi'a ei se face si dupa discussiuni cu lunele. Sudórea bietului poporu e mancata iudesiertu si cu manevrele aceste prefacute! Tisza dice, ca ar' cere reportu acuratu despre starea militiei maghiare, inse abdice si mai bine votéza, ca mai bine se se primésca bugetulu en bloc fara discussiune si ministru presiedinte primesce votarea en bloc si referéza, ca de trei ani s'a facutu fórte multu in cestiunea militiei maghiare. Kerkápolyi intre altele spune, ca imbracamintea militiei s'a datu consortiului strainu Karapat, inse cu conditiune, ca se redice o fabrica de panura in tíera, garantandu acésta cu depunerea cautiunei de 160 mii fl. Armarea inea nu e rea, ca 60 mii de puscii cu baionete se afla dupa sistem'a lui Wörndl si numai venatorii din armat'a comuna au puscii asia de bune ca honvedii, ele s'au cumparatu din Stiri'a (Steyr) cu cate 3 fl. (7 lei noi) **pusc'a**. Notabene acestea sunt pusele, dise secretariulu de statu Kerkápolyi, despre **cari se dise**, ca se retienu in Vien'a (éljen-uri sgomotóse)! In fine Miletics imputa, ca prea pucinu serbi sunt denumiti ca oficiri la honvedii. Andrásy i respunde, ca serbii au aspiratu pucini la posturi de oficiri. — Si romanii ar' trebui se se indese; — mai cu scopu. —

Prenuntiamu dintr'unu telegramu alui „Herm. Ztg.“, ca propunerea lui Ivánka pentru pensionarea honvediloru s'a respinsu cu 196 in contra la 126 v. Miletics, romanii, Klapka si Eszterházy n'au votatu.

Cronica esterna.

ROMANIA. Din siedinti'a camerei din 27 Februariu impartasimu, dupa „Rom.“, desbaterile urmate la bugetulu ministeriului de resbelu.

D. gen. I. Florescu, reportorele comisiunei bugetarie, da citire reportului asupra bugetului ministeriului de resbelu. Reducerile facute sunt: 1) din licentieri de corpuri; 2) reduceri ale efectivulu de soldati din regimente si 3) din materialu. Cifr'a reduciunii e de 4,495.708 lei. Comisiunea propune licentierea unoru corpuri, pentru economia si in interesulu armatei, ca-ci precipitat'a loru infintiare e periculosa. Se propune licentierea a 3 bataliune de venatori, licentierea celui de alu 3-lea regimentu de cavalerie, care multu timpu n'au existatu, a 4 baterii de artilerie. Se conserva unu singuru batalionu de geniu si o simpla companie de pontonieri. Se tramite dar' pe la vetrile loru

multu mai multu decatu 2000 ómeni. Se reducu 200 cai, si la materialu.

D. ministru de resbelu, luandu cuventulu, róga pe camera a'lu ascultá cu atentiune. Rolulu ce are e greu, ca-ci are vis-à-vis de reportore pe d. generalu Florescu si acuma e unu ventu, care adia in tóta tíer'a de a se face economii si mai alesu la bugetulu ostirei. — Candu a prezentatu bugetulu seu, l'a lucratu cu mare atentiune, cá bugetu normalu, in cifr'a ce tíer'a trebuie se cheltúiesca spre a ave o buna armata.

Bugetulu se determina 1) prin terminulu de servitiu; 2) prin populatiunea virila apta a purtá arme. Asta populatia pe anu e de 15.000 tineri. Prin urmare 45.000 de ostasi trebuie se aiba tíera, tiindu comptu de aceste dóue. 19 milióne lei dar' e cifr'a necesaria. Comparandu cu alte tieri, Romanii cheltúiesce multu mai pucinu pe armata. Bavari'a cheltúiesce 60 milióne, Belgi'a 36 milióne si noi numai 19, avendu mai alesu granitari si dorobanti. Efectivulu armatei nóstre e de 55.000 si elu nu se póte tiené decatu cu 19 milióne.

Se se reduca in armata, dar' nu astfelu in catu se se restórne legea, se se puna in neactivitate o suma de oficiri, cari se ié solde anuale fara a face servitie! Reducerile acestea nu sunt normale.

Nu se unesce nici in ce privesce cifrele, nici modulu de reducere, cu comisiunea.

A studiatu bugetulu din nou si-a veditu, ca se mai póte reduce bugetulu seu cu 3 milióne, diferentia adica de reducerea comisiunei cu unu milionu si ceva. Inse asta diferentia e aparente. Comisiunea esprime dorint'a de a se face se functioneze machinele de arme dela Tergoviste, dar' nu aloca nici o suma. Apoi comisiunea suprime colosalu corpurile ecistinte. 8 bataliune de infanterie, 3 bataliune de venatori etc. etc., de unde resulta cá 270 oficiri trebuiescu licentiatu. Urméza cá loru se li se dè o solda, chiaru in neactivitate, si e nevoia de unu creditu de 700.000 lei, pe care comisiunea nu lu provide. Elu se va deschidé dar' din sum'a de 2 milióne. Aceste persóne s'ar plimbá, n'ar face nimicu si-ar' perde si spiritulu militariu. In urm'a acestor'a diferentia între reducerea dsale si-a comisiunei e de 500.000. Dar' pentru 500.000 lei se se desfiintieze atat'a incatu la anulu, candu camer'a si spiritulu tieri se va schimbá, se se cheltúiesca intreitu?

Modulu de reducere a dsale e a nu mai adauge corpuri noi, cum avé de gandu.

Reducerea dsale nu consta in licentiere de soldati.

Reduce nisce posturi la administrare, in statele maiore reduce 4 comandanti de brigada; reduce la indemnizarea de locuinta in parte, la sporulu ce se facuse la § pentru locuint'a oficiriloru, ca-ci se va face apelu si la oficiri se faca sacrificia. Nu inse la toti se se reduca, ca-ci lefile oficiriloru nu s'au maritu de locu si sarcinele s'au suitu, armat'a adi e mobile de colo pana colo si cheltuielile sunt mari. Déca deficitulu va sili pe adunare se reduca cifre din lefile loru, ast'a e altu ceva, pe care camer'a o va discutá. Modifica apoi gradarea la posturile de administrare in prevederea unui proiectu de lege propusu, fara inse a calcá legea, ca-ci pune grade mai diosu. Mai reduce apoi prin neocompletarea trupelor in modu generale, diferindu de comisiune in modulu reduceri.

Nu va infintiá apoi cele 4 baterii si cele 2 companii de pontonieri; reducere a celui alu 2-lea escadronu de trenu, reducere la cá reducere la remontare nóua, reducere la materialulu de artilerie si geniu; neinfintiarea celor 8 bataliune de militii in orasiile defipte prin lege, fara a calcá legea. Mantiene bataliunele ce avemu infintiate, dar' inscriesce alte 8 bataliune de militie in orasiile principale. Pe acestea anulu acest'a nu le va infintiá, ca-ci militarii din orasiu potu luá parte in militiele districtului.

Afara de aceste reduceri mai provinu altele din gradarea capiloru de companie in districte. In alte tieri aceste posturi se ocupa de catra sergenti; ei n'au decatu se tiene liste de militie. La noi li s'au datu gradulu si titulu de capitani, credienduse, ca au se instrúie armate, pe candu functiunea e numai de cancelarie. Le va dá dar' titlu si gradulu de sublocotenenti, mantiindui in fia ce plasa. In fine reduceri la imbracamintea.

Acestea suntu resursele de reducere.

Catu despre discutare, ea nu se póte face pe capitole, ca-ci diferitele capitole au relatiune c'o singura idea. Crede dar', ca ar' trebui se se discute totalitatea reduceriloru propuse de dsa.

Reportulu comisiunei cuprinde si alte eleminte: idei de organizare, de armare, reprosiuri adresate

predecesorelui dsale, pentru scól'a militaria, pentru cestiuni de sanetate etc. Acestea nu se punu in reporturi. Dsa e in positiune a aratá argumente in aপরera predecesorelui dsale si chiaru a dsale. E gat'a a discutá technicu cestiunea de ce lancea n'a fostu mantienuta de predecesoru seu (sub guvernulu d. Ioane Brateanu) punta in care comisiunea face reprosiuri aspre.

Cere dar' a i se acórdá si cele 500.000 lei de diferentia între reducerile dsale si ale comisiunei. Totu de odata propune a se votá in bloc bugetulu, discutanduse reducerile pre capitole.

Din svonu a auditu, ca se imputa, ca ar' fi unu feliu de conjurare de a se miciorá ostirea. Dsa, afara de ide'a ce si-ar' dá cá representante alu ostirei, are si ide'a sa personale. Nu trebuie a se deduce nemultiamiri din aceia, ca se vede unu soldatu reu imbracatu, in rea tienuta.

Dar' . . . mai inainte se se asecure armat'a. Cum óre unu ostasiu se va devotá elu carierei sale, candu adi e infintiatu, mane desfiintiatu? (aplause).

D. Cogalniceanulu pastrandu dreptulu camerei a se intinde asupra tuturoru consideratiuniloru continua asia:

Catu despre reduceri, dsa dice, ca este unu mare curagiu de a veni cineva se se opuna la scaderi, are inse si curagiulu si detori'a de a se impotrivi la reduceri, cari tindu a desorganisa. Suntu atatea sacrificia facute dela 1830 pana adi pentru ostirea nóstra. Nu póte dar' veni se sfarime adi unu edificiu, la care a lucratu in tóta viéti'a sa.

D. D. Ghica a disu odata ca amu voi se n'avemu o armata, dar' trebuie se o avemu. Puterile garanti dandune libertatea, au voitu se avemu o armata cá se ne aperamu nationalitatea. Cu acestea nu vrea se arunce desfidere nici in intru nici in afara. A facutu parte din guvernulu, care a ascuratu pe Europ'a, ca Romanii vrea se traiésca in pace, in liniste. I se póte inse obiectá: — de suntemu in pace, ce vei armata? — Dar' cine ne garantéza, ca vecinii ne voru lasá in pace? Tractatele? Nu. Belgi'a, care are o positiune multu mai ascurata in faci'a cestiunei Orientelui, nu face sacrificie pentru armata. Sviter'a n'are armata? Serbi'a, cu unu milionu de locuitori, ce sacrificii nu face ea pentru armata? Cheltuieli mari, facute de fiacare familie, care -si are sabi'a, pusc'a, iataganulu seu.

Se impotrivesce dar' cu din adinsulu la licentierea unu singuru corpu séu oficiru. Si acést'a in interesulu ordinei publice. Unu militariu e periculosu, candu ecistinti'a lui depinde dela bilele acestei camere. Suptu Burboni, armat'a licentiata, remasa fara ocupatiune, a sporitu rendurile rebeliloru si-a grabitu caderea loru!

Ministru de resbele de adi nu e omu politicu, de partitu? Si cu tóte aceste nu primesce cá elu se aiba in mana sórtea atatoru ómeni si se reforme pe cutare si cutare dupa cum ii place, caei atunci unde mai este amórea soldatului de standardulu seu?

Pentru ca unu regimentu de cavalerie nu e organizatu bine, reportorul dice, ca se se desfiintieze, ca-ci vatama celorulalte dóue. Dsa sustiene, ca trebuie nu desfiintiatu, ci organizatu bine. Armata trebuie imbnatatita, nu redusa, nu desfiintiatu ori indiumetetita.

E unu midiolocu de economie: se se faca mai mici posturile de state maiore, care suntu pré mai; se se faca reduceri la materialu; se facemu cá Prusi'a in timpulu lui Napoleonu celu mare: se mantienemu cadrele, se preschimbamu soldatii, se investiamu si se i tramitemu acasa.

Spiritulu armatei nóstre e a pregati tíer'a se scie se se apare, a invetiá poporulu cu manuirea armelor.

Cadrele trebuiescu mantienute, ca-ci nimicu nu e mai greu de formatu decatu unu oficiru.

Legea organizarei armatei apoi prevede si corpurile si numerulu si numele loru. Nu putemu prin bugetu se calcamu legea.

Tocma fiinduca vrea organizarea militieloru, vrea se se conserve cadrele si candu vomu vedé militiele funtionandu, vomu luá alte mesuri.

D. ministru de resbelu a aratatu indoiél'a asupra organizarei militieloru. A spusu-o la unii deputati.

D. ministru de resbelu. In particulariu.

D. Cogalniceanu continuandu dice, ca, déca se facu sacrificie pentru armata, e cu intentiunea de a se formá catu mai curundu militiele. Cu vointia, staruintia si cu spiritulu publicu in favorulu militieloru, d. ministru se póte formá. Ungari'a si-a formatu honvedii sei?

Celelalte tieri óre nu si le au formatu? un'a din

imputarile grave, aduse dlui Ioane Brateanu, e ca n'a infintiati militiile.

D. Iepureanu. Bine a facutu.

D. Cogalniceanu termina dicundu, ca militiile suntu indispensabile, si nu cá armata de atacu, ci de aperare. Dsa va votá contra ori caroru reduceri si prin amendamente va veni se reduca séu se sporéscá cate ceva in discutiune.

D. Florescu spune, ca d. ministru n'a avutu dreptulu de a se plange, ca comisiunea n'ia luatu in considerare oserbarile. Aceste oserbari au venitu dupa terminarea lucrarei. D. Florescu combate apoi pe d. Cogalniceanu, care a spus, ca comisiunea voiesce se desorganizeze armata; o asemenea argumentare si acuzare nu este demna de unu omu seriosu, dice d. Florescu.

Venindu apoi la argumentele dlui ministru, care a disu, ca alte staturi cheltuiescu in proportiune, pentru armata, cu multu mai multu decatu noi, d. Florescu dice, ca doresce, cá se cheltuimú si noi, nu atat'a, ci de dóue ori mai multu, ca-ci acele staturi au mai pucine nevoi, ca-ci au o viétia indelungata de progresu pe calea militaria; au casarme, arme, fortificatiuni etc., pe candu romanii, de si au avutu unu trecutu militariu gloriosu, este de multu timpu deja de candu acea gloria a decadiutu cu totulu, si cu tóte, ca d. Cogalniceanu spune, ca dela 1830 aveamu armata, pe care o avemu, acést'a nu este esactu, ca-ci atunci erau abia cateva bataliône si escadróne, ai caroru oficiri erau nisce juni boieri, cari isi lepadasera hainele loru cele orientali, luasera uniform'a, se suiserá calare si se intitulasera coloneli, capitani etc. De oficiri avemu cea mai mare nevoia si, pentru a avé oficiri, ne trebuiescu scóle, institutiuni. Pentru a avé militie, glóte bine organizate de sute de mii de ómeni, pentru a puté apará tíer'a, ne trebuiescu asemenea oficii. Aici d. Florescu combate cu violintia spórirea armatei permanente in anulu 1868; acea spórire, dupa dsa, a fostu desorganizarea armatei, facunduse dintr'unu batalionu patru, numai pentru a se puté chivernisi favoriti. S'au luatu siése sisteme de pusce, siése sisteme de cartusie, ceea ce este adeverat'a desorganizare si confusiune a armatei, ceea ce este mistificarea, ér' nu armarea tíerei. Acea spórire a cadreloru n'a fostu dar' crescerea, ci uciderea armatei. Déca erau bani pentru a se face asemeni spóriru, trebuia se se faca fortificatiuni, stabilimente, cá celu inceputu la Terguvesti, cari ar' fi fostu adeverate isvóre de bogatia pentru tíera; trebuia se se institue scóle spre a formá buni oficiri, cari se póta organizá militiile. D. Florescu sustiene dar' lucrarea comisiunei, ca-ci scópu ei a fostu tocmai de a organizá armata permanente, concentrandu cadrele, spre a avé mai bine o armata mica, buna, decatu cá acum, candu n'avemu nimicu. Cu oficirii ce voru prisosi se voru puté organizá militiile, cari altfelu nu se voru organizá nici odata. Acést'a a fostu preocuparea comisiunei; ea a fostu silita a suprime din cadre tocmai pentru a puté organizá restulu cadreloru si militiile.

D. Florescu primesce orice propunere a dlui ministru pentru imbunatatirea pozitiei oficiriloru.

De aici incepe d. Florescu a combate asertiunea lui Cogalniceanu in privintia soldatiloru si se incepe o scena cu reimprospetarea trecutulu de 2 Maiu si de 11 Februariu provocata de d. Balacénu: Imputari de tradari. — Se suspinse apoi siedinti'a scomotósa si comisiunea bugetaria incepé a se intielege cu min. de resbelu.

In 28 apoi s'au curmatu discutiunile, din capulu loculu abdicandu oratorii insemnati si s'a procesu la votarea bugetulu de resbelu pe capitulu.

Fara esecutarea legeri din 11 Iuniu 1868 in tóta estinderea sa si cu seriositatea, care se cere dela filii lui Marte, romanii voru vení ér' jocarei'a strainiloru, cá unii, cari nici cu artea militaria nici cu cealalta misiune culturale in Orientu nu se aventa mai cu incordare si mai cu rapediune la sublimitatea destinulu, care li l'a semnalisatu si puterile europene de a fi bulevardulu civilisatiunei occidentale. Facere aude.

Fara de una universitate completa cu tóte facultatile, fara unu politehnicu de mustra, fara o scóla comerciale inferióra si superióra, scóla industriale, fara scóla reale de mustra etc., fara institutu militariu pentru crescerea si cultura de oficiri, macaru cate una scóla din toti ramii artiloru si sciintieloru, inse puse pe pitiorulu celu mai perfectu: Romani'a nu va scapá de ghiarele harpieloru, de felulu celora, cari fedara cea mai stralucita

masa a lui Aeneade, crancaindu Celeno, ca nu va poté intemeia imperiulu romanu. — Cei cari se opunu la inaltiarea romaniloru in cultura suntu harpiele loru. —

Parisu 11 Martiu. „Le Memorial diplomatique“ dice: respunsulu guvernulu pontificalu la not'a lui Daru s'a tramisu la Parisu. Curtea Romei a admisu cererea facuta de cabinetulu Tuleriloru, pentru cá Franci'a se aiba reprezentantulu seu in conciliulu si-a datu asecurarea, ca acestu reprezentante va fi primitu cu tóte onorurile ce se cuvine Franciei.

Parisu 13 Martiu. Montalembert a muritu.

Madridu 13 Martiu. A fostu unu duelu intre Henri de Burbon si ducele de Montpensier. Henri de Burbon a primitu glontiu in capu si-a muritu; caus'a duelulu ar' fi publicarea unei epistole injurióse a lui Henri contra caracterulu politicu alu lui Montpensier. — „Mon.“

Novissimu. Pest'a 18 Martiu. „Magyar Ujság“ publica o scrisória lunga a lui Kosuth, in care provóca pe maghiarii estradietali, cá se lucre la doborirea dualismulu adica a invoielei din 1867, se nu le pesé de nici o amenintiare, ci imperterti se stórcá celu pucinu o uniune personala, care se póte miiduloci lesne. —

In Vien'a 13 Martiu cerculá de nou o combinatiune ministeriala in favórea impacarei nationalitatiloru celoru apasate. Presiedinte: Taaffe, apararea tíerei generalulu Rodich, interne contele Belcredi, ministrulu fara portfoiu Dr. Fischhof etc.

Partit'a sociala democratica cugeta a desorganisa pe Austri'a, Franci'a si Rusi'a in state sociale. Capital'a partitei e in Elveti'a; are sucursale in Londonu si in Berlinu. Un'a fractiune preluera armata, alt'a poporulu. —

In Mexico se continua belulu civilu intre republicanulu Juarez si intre asia numitii constitutionali, cari imputa lui Juarez calcarea constitutionei si lu tragu la raspundere. L'au si batutu infricosiatu la Sant-Potosi si ei luara 20 de tunuri. —

Varietati.

Rupea (Cohalmu, Repe). Anunciu pentru profesionisti. De vr'o 6 ani de candu sum preutu amu cercatu destulu, cá se potu induplecá pre poporeni mei, cá se imbracisizeze cu filii loru vr'o profesiune séu meseria de ori care specialitate, de cari romanulu in genere duce sete, si in specia noi pre aici printre sasi!

Dupa atati'a ani — ce pecatu! — abia amu potutu se capacitezu pre 2 poporeni, unulu cu 2 fetiori, altulu cu 1, (avendu altcum si a casa cate alti 4—7). Pentru acesti 3 teneri dara insciintiazu, prin acestu pretuuitu diurnalu, pe dd. meseriasii de romanu etc. de ori care specialitate a profesiunei, rogandui, cá déca au lipsa de unulu din acesti'a séu de toti 3, se se indrepteze la subscrisulu prin epistole francate. Unulu din acestia e de 18 ani; acest'a ar' dorí a fi talpariu, séu si mesariu. — Unulu de 14 ani; alu 3-lea de 13 ani, acestia ar' dorí se se ocupe cu pantofari'a (papuraria, Schuster). Toti trei sciú cetí si serie!..

Ioane Popescu m/p,
parochu rom.

— Voda Cuza si-a facutu sigilulu seu astfelu: la drépt'a si la stang'a unei urne este unu moldovenú si unu munténu. De asupra urnei, corón'a princiará, sub care se aflá datele 5 si 24 Febr. De asupra corónei o banderola cu inscrierea: „Vox populi, vox Dei!“ —

— A esitu de sub tipariu: „ELEMENTELE DE ZOOLOGIA“ pentru invetiamentulu secundariu de ambele seése, cursulu inferioru, de domnu B.

Manianu. Ornata cu presté 100 figuri xylografate in tectstu, ceea ce facilita fórté multu studiulu acestei sciintie.

Éca cartea adencu simtita de junimea studiósa si care imple o lacuna mare in literatur'a nóstra sciintifica.

De vendiare la librari'a Socec et Comp., calea Mogosóiei Nr. 7 cu pretiu de 1 lei 85 bani. „Inf.“

Nr. 18 1870.

Concursu.

Pentru ocuparea postulu de fisicu montanu in comun'a montana Rosi'a, in comitatulu Alb'a inferióre, in urm'a abdicerei doctorulu Simai Tivadar, se eschide din nou concursu.

Cu statiunea acésta e impreunatu unu salariu anualu cu 750 fl. v. a., unu intertenimentu de calu de 120 fl., bani de cortelu 100 fl. si dreptulu de pensiune, dupa normele prescise pentru oficialii de statu.

Doritorii de a ocupa acésta statiune, au a-si subsemna cererile loru instruate cu documentele recerute, despre perfectiunea in studiulu medicalu, despre cunosciintia perfecta a limbei romane si maghiare, — pre calea autoritatiloru locale superióre, — la „Comitetulu fondulu pisetalu din Abrudu si Rosi'a“ in Abrudu, celu multu pana la 24 Aprile a. c.

Dela comitetulu fondulu pisetalu din Abrudu si Rosi'a.

Abrudu in 8 Martiu 1870.

Simeonu Balintu m/p.,
presiedinte.

1—3

Concursu.

Devenindu in vacantia unu postu de invetiatoriu la scól'a capitala gr. cat. din Hatiegu cu salariu anualu de 300 fl. si cortelu naturalu, pentru complinirea acestui postu se deschide prin acést'a concursu pana la 24 Martiu a. c.

De calificatiune se recere, cá aspirantii se fia absolvatu gimnasiulu inferioru, séu o scóla subreala, si cursulu preparandialu, si pe langa limb'a romana cá limb'a propunerei, se cunósca si cea maghiara si germana.

Concurentii la acestu postu au a-si adresa petitiunile sale prevedute cu recerutele documente la subscris'a eforia scolaria pana la susu numitulu terminu.

Hatiegu 22 Februariu 1870.

Efori'a scolaria centrala gr. cat.

Petru Popu m/p.,
presiedinte.

3—3

Se afla la

A. Reichard et Comp.

in Vien'a Elisabethstrasse 6, in Pest'a Deákplatz 3, in Prag'a Rossmarkt 778, in Carlsbad Mühlbadgasse 480, in Triestu Via Ponte rosso 3, in Ciusiu Alte Burg 213, in Lemberg Wallgasse 288.

BIBLI'A,
sáu

sant'a scriptura a testamentulu
vechiu si nou,

in limb'a germana, maghiara, boema, polóna, italiana, romana, slovena, evreica, gréca, angla, franca, turcóscá, chinea si in multe alte limbe dupa catalogu, care se dá gratis.

Testam. nou leg. in pandia dela 12 cr. in susu.
Tóta bibli'a legata in pele dela 60 cr. in susu.

Comandari in pretiu de 5 fl. v. a. se cosecuta gratis si francate. 4—12 g.

CURSURILE

la bursa in 18 Mart. 1870 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 85 1/2 cr. v. a.
Augsburg	—	—	121 „ 35 „ „
London	—	—	124 „ 15 „ „
Impromotulu nationalu	—	—	61 „ 50 „ „
Obligatiile metalice vechi de 5%	—	—	71 „ 50 „ „
Obligatiunile rurale ungare	—	—	78 „ 75 „ „
„ „ temesiane	—	—	77 „ 50 „ „
„ „ transilvane	—	—	75 „ 25 „ „
„ „ croato-slav.	—	—	83 „ 50 „ „
Actiile banculu	—	—	725 „ — „ „
„ creditulu	—	—	284 „ 50 „ „